

renční obchody v osnově občanského zákoníka. (Poznámky k §§ 1089—1090); doc. Dr. J. H a v e l k a: Suspense v právu státně zaměstnaneckém; prof. Dr. K. H e r m a n n - O t a v s k ý: Statutární výhrada přivolení správní rady k odprodeji akcií na neakcionáře a význam její vůči exekuční dražbě akcií. (Výňatek z posudku); doc. Dr. R. H y n i e: Konflikt norem při závazcích z deliktů. (Kritické poznámky k principu *lex loci delicti commissi*); doc. Dr. J. J a n o v s k ý: Procesní otázky v sociálním pojišťování. (Vyňato z připraveného většího pojednání); doc. Dr. J. K l i m e n t: Pořad práva. (Právo, vláda, veřejné právo); doc. Dr. M a r š a n: Jak došlo k odtržení Lucemburska od koruny české; doc. Dr. J. T u r e č e k: Donucení ke vstupu do církve podle československého práva; doc. Dr. V. V a n ě ě k: Pojem vývoje práva.

Poetu uzavírá český obsah cizojazyčných článků a francouzské resumé článků českých. Profesor německé university v Praze Dr. Edgar F o l t i n věnoval prof. Miříčkovi k sedmdesátým narozeninám samostatný spis »Der Gedanke der Zumutbarkeit im tschechoslowakischen und österreichischen Strafrecht«.

»Praktický advokát«. Pod tímto názvem vydalo jisté pražské nakladatelství rozsáhlou dvojdílnou příručku, aby prý i laikům bylo umožněno seznámiti se s podstatou vědy právní a různých právních předpisů (jak praví se v předmluvě spisu). Taková snaha byla by zajisté jen chvályhodna, kdyby taková příručka byla zároveň nesena duchem šířiti úctu k zákonu a nabádati k plnění všech povinností, třeba leckdy těžkých, občanstvu však zákonem uložených. Že by sebe dokonalejší příručka však stačila nahraditi odbornou erudici právnickou, o tom netřeba ani hovořiti; laik i když má různé vzory pro různé druhy smluv, žalob a podobně, neobejde se bez právní porady a pomoci školeného právníka, stejně jako nelze za pomoci všelijakých »domácích lékařů« léčiti sebe prostší nemoci. Jako v životě právním, tak i při různých pochodech chorob a nemocí nevyskytují se jednotlivé složky vždy ideálně separované, nýbrž všelijak prostoupené a komplikované: spleť vzájemných souvislostí pak nemůže rozuzliti než ten, kdo má hluboké odborné vzdělání příslušného oboru.

Litujeme, že o autorech resp. spolupracovnících »Praktického advokáta« nelze říci, než že jsou to osoby jmen ve světě právnickém neznámých. Proto nutno s velikou opatrností jejich různé pokyny, rady a výklady zákonů přejímati. Nevěnovali bychom v tomto listě proto ani pozornosti spisu, který nemůže si činiti nároků na odborný posudek; proč spisem se zabýváme, jest okolnost, že hlavním redaktorem jeho je jistý okresní soudce, který krom toho jest uveden jako autor některých dílů spisu, zejména pak knihy V., v níž především díl první (nazvaný »Advokátní praktiky«) zasluhuje pozornosti, nikoliv však v pochvalném slova smyslu.

Neměli jsme času ani zájmu prohlížeti oba dva díly »P. a.«

a nevíme tedy, zda stejným duchem jsou ovládány i příspěvky ostatních spolupracovníků tohoto spisu, jaký vane z citované již části nazvané »Advokátní praktiky«. Pak bylo by totiž zajisté také v zájmu na př. finančního eráru, aby věnoval snad důkladnou pozornost partiím, týkajícím se daní. V části nadepsané »Advokátní praktiky«, uvádí totiž autor (zdůrazňujeme, že okresní soudce) různé nezákonné, nebo aspoň slušného advokáta nedůstojné a advokátními komorami perhoreskované prostředky, »advokátní triky«, jak autor praví; směřují vesměs ať tím nebo oním způsobem k maření rychlého výkonu spravedlnosti a spolehlivého nestranného nalézání práva. Hned v úvodním článku oddílu »Advokátní praktiky« praví autor: »Dnes je proces samá šikana, zbytečné odročování a zbytečné provádění důkazů.« Třebaže soudnictví trpí krisí, především také mravní, nelze bohužel vyčísti ze statí autorových nic víc, než apatické přijetí stavu věcí, třeba neutěšeného, aniž by se aspoň pokusil tyto neutěšené, ale přec jen ne všeobecné poměry věcně kritisovati. O nějakém pokusu o úvahu, kudy z této situace — ovšem ani řádky. Stačí tu prostě poukázat na partii již zmíněnou (zejména str. 11—26, díl V.), kde autor snaží se sice jen líčiti prostředky směřující k maření výkonu justice, avšak nelze se ubrániti dojmu průhledné tendence zřejmého návodu laického čtenáře, aby jich užíval, po případě jich užití domáhal se i na svém advokátu. Sám praví v úvodu k této partii, že prý »jaké jsou strany, takový musí býti advokát; vede prostě proces tak, jak si toho strana přeje« (viz str. 11 knihy V.). Při tom pan okresní soudce tvrdí, že tyto a podobné praktiky, o nichž se zmiňuje, »jsou zapsány v bystrých hlavách některých advokátů, kteří je neradi prý prozradí«: jsou-li ovšem tak ubohé prostředky nějakým tajemstvím pro k a ž d é h o advokáta a koncipienta, to může autor tvrditi jen laiku skutečně dobromyslně naivnímu. Slušný advokát jich neužívá a soudce své povinnosti dbalý může prostředky ty paralysovati.

Nehledě k tomu, že názor o poměru strany k advokátu panem okresním soudcem vyslovený a shora citovaný jest praxí neodůvodněný, chceme jen zběžně dotknouti se některých okolností, které autor uvádí jako účinné prostředky ke ztížení procesu. V článku »Protahování rozepře« na str. 15 uvádí autor, že obviněný nebo žalovaný docílí odročení tím, »že přemluví některého ze svědků, aby se k výslechu ani nedostavil, že předvedení svědci se nemusí bát, ježto to stojí peníze a nyní se u soudu velice šetří, soudci tohoto opatření užívají velice neradi a jen v řídkých případech,« že »zejména poškozený dá se snadno přemluvit k tomu, že se k soudu vůbec nedostaví, má-li naději, že mu bude škoda (třeba aspoň zčásti) nahrazena« a pod. Mohli bychom tu citovati celou řadu podobných nepřímých rad k obcházení a, jak ze shora uvedené citace patrné, též k porušování zákona nejen procesního, ale i trestního. Tyto prostředky, a jiné v citovaném spise uvedené, snaží se ovšem autor podávati v takové formě, jako by je prostě popisoval. Že je však při-

mo doporučuje, to vyplývá z této věty na str. 16: »Chce-li kdo rozeprti protahovati, nechť podá opravne prostředky az v posledni den zákonne inuty.« v souvislosti s tím praví dále autor, ze kao nice proces civim, nebo uretm, protanovati, »muze take podavat pokud mozno uouha, treba bezobsazna pisemna pouani, prohlásem a návrhy« (str. 16). V pravem svetle se pak tyto casti spisu jevi, t. j. ne jako poue vyneeni panujicich zioradu, nýbrz primo jako rada a navod, i ty dalsi pokyny autorovy, jichz jest v knize hojnost a jez vsechny smeruji jen k umyslnému ztezovani vedeni sporu. (Na pr. lze navrhnout pry svědky, kteri vubec neexistuji, nebo sice takove, kteri existuji, ale s radesnymi adresami, takže soud pak jest nucen po jich spravnych adresach pátrat pomoci různých úradü, cimz nastanou samozřejmě značné průtahy.)

V další části článku »Protahování rozepré« uvádí autor sice prostředky, jimiž soud může takovým tendencím čeliti, v závěru však zase uvádí pry »oblíbený trik« k průtahu rozeprí směřující: »strana si bezprostredně před prelicením zřídí zástupce, nebo měla-li už zástupce, ustanoví v posledni chvíli místo něho zástupce jiného. Nový zástupce není o věci informován, navrhne proto, aby líčení bylo odročeno a soud zpravidla tomuto návrhu musí vyhovět.« Kritisovati tento »trik« vubec netreba; jeho výhody snad pozná strana, která obdrží pak dva palmární účty, po případě i více jich, bude-li postupovati taktó pred kazdym líčenim. Při tom necháváme stranou princip kolegiality mezi advokáty, dle něhož nový právní zástupce může převzít spor v posledni chvíli, obstarávany již jiným advokátem, jen za urcilych predpokladü.

Pan okresní soudce patrné také si ještě nikdy nepřečetl blankety plných mocí advokátských, může-li raditi na str. 17 a 18 upomenutému dlužníkovi advokátem, jenž jej vyzval, aby upomenutou částku zaplatil v jeho kanceláři, by napsal advokátovi, by mu zaslal k nahlédnutí plnou moc; to proto, by se mohl přesvědčiti, že ho věřitel zplnomocnil, aby pohledávku za dlužníka vybral. Advokát pry zpravidla plnou moc k vybrání pohledávky nemívá, čímž pry opět dlužník získá čas. Blaze tomu, komu pomůže i taková rada, jez může prameniti jen z neznalosti stereotypního obsahu plných mocí procesních, což jest ovšem nedostatek neomluvitelný.

I v dalších kapitolách, jichž názvy jen citujeme (»O odmítnutí soudců«, »O výmluvách na jiné osoby«, »Rozluka snadno a rychle«, »Je dovoleno během soudního řízení lhát?« a pod.), sepsaných panem okresním soudcem, nalezne se podobných pokynů více.

Celé dílo pak charakterisuje hned v čele spisu uvedená »Písemná poradna«, dle níž všem odběratelům jest možno, pokud by ani s pomocí citovaného spisu nedovedli si sami rozřešiti své právní otázky, obrátiti se na nakladatelství, jez pry »nelitovalo velikeho nákladu a získalo několik odborných spolupracovníků, kteří rádi a ochotně na náklad podepsaného nakladatelství písemně zod-

poví (nezávazně) každý dotaz odběratelů za nepatrný režijní příspěvek.« Stačí prý pro prvou radu užítí prvního kuponu s poukazem 10 Kč za první poradou a za další poradou speciálně pro obsáhlejší případy dalšího kuponu s poukazem 20 Kč. Tedy zdůrazňujeme: rada bude udělena — ale nezávazně, ovšem za nepatrný režijní příspěvek. Tážeme se, jakou cenu má asi taková »nezávazná rada« a kdo bude onomu odběrateli ručiti za škodu, jež mu z takové rady vznikne? Vždyť zříká se tu jakékoliv odpovědnosti nejen nakladatel, ale i oni »odborní spolupracovníci,« kteří nemají ostatně ani odvalu dáti se jmenovati. V tomto případě jest to jistě skromnost nemístná a podezřelá.

Mohli bychom ještě poukázati též na díl I., str. 156 a násl. («Praktické obchodní pokyny»), kde stejným způsobem mluví se o různých nereelnostech, jež mohou býti stejně varováním, jako návodem; náhodou i tato část jest spolupracována panem okresním soudcem. Stačí však zajisté ukázky již uvedené.

Necháváme stranou, jak zachová se k tomuto vyloženému pokoutnictví advokátní komora. Máme však za svoji povinnost upozorniti na takovouto »laicisaci« zákonů a právní vědy, jež je s to ohroziti mravní základy a právní pořádek tohoto státu.

Právě vyšel XII. svazek »Vědecké Ročenky právnické fakulty Masarykovy university v Brně« s obsahem uvedeným na str. 674.

Ročenka vychází každoročně. Cena XII. svazku Kč 25.—. — Možno objednati buď přímo na děkanství právnické fakulty Masarykovy university v Brně za předem zaslanou cenu včetně porta (k žádosti zašle se k úhradě složenka, na kterou jest cenu výtisku i s portem zapraviti) nebo u Barviče a Novotného, knihkupectví v Brně, Česká ulice.

»Praeklusivfristen des materiellen Rechtes«. Sepsal Dr. Hanuš F r i n d, soudní rada v Lázních Kynžvartech, vydalo nakladatelství »Praetor« v Praze-I., Dušní ul. 13; cena Kč 11.—. — Po informativním úvodě o pojmu a povaze propadných lhůt probírá spisek v abecedním pořadí nejdůležitější z těchto lhůt. K judikatuře jest náležitě přihlíženo.